

CZU: 342.9:656.13(478)

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.5112976>

ROLUL AGENȚIEI NAȚIONALE TRANSPORT AUTO ÎN PREVENIREA ȘI COMBATerea CONTRAvenȚIONALITĂȚII: STUDIU DE CAZ

Oleg PANTEA

Universitatea de Stat din Moldova

În articol a fost relevat un studiu de caz privind constatarea faptelor contravenționale de către autoritatea administrativă „Agenția Națională Transport Auto” (ANTA). În context, ne-am referit la două aspecte importante: competența cu privire la constatarea faptelor contravenționale și competența cu privire la examinarea cauzelor contravenționale.

La realizarea investigațiilor au fost utilizate materialele oferite de reprezentanții ANTA în cadrul ședințelor organizate de către conducerea instituției, statistica contravențiilor constatate, practica aplicării sancțiunilor contravenționale, formulare de acte procesuale interne ș.a.

Totodată, a fost realizată analiza juridică a contravențiilor care sunt de competența ANTA prin prisma elementelor constitutive.

Cuvinte-cheie: *agent constator, autorități competente, Agenția Națională Transport Auto, contravenții, sancțiuni contravenționale, elemente constitutive, procedură contravențională.*

THE ROLE OF THE NATIONAL AGENCY OF ROAD TRANSPORT IN PREVENTING AND COMBATING CONTRAVENTION: CASE STUDY

The published material envisages a case study regarding the process of establishing the contraventions by the administrative authority “National Agency of Road Transport” (ANTA). In this context, we referred to two important issues: the competence to establish the contraventions and the competence to examine the contravention cases.

When conducting the investigations, the materials provided by the ANTA representatives were used during the meetings organised by the management of the institution, the statistics of the contraventions found, the practice of applying the contravention sanctions, forms of internal procedural acts, etc.

We performed a legal analysis of the contraventions that are within the competence of the ANTA through the prism of their constitutive elements.

Keywords: *official examiner, competent authorities, the National Agency of Road Transport, contraventions, contravention sanctions, constitutive elements, contravention procedure.*

Introducere

Lupta împotriva contravenționalității se duce în toate statele lumii, printr-un șir de măsuri concrete, deopotrivă de prevenire și de constrângere, cu aplicarea sancțiunilor contravenționale. Această luptă „crâncenă” este inspirată de politica contravențională sau penală, comportând soluții specifice la nivel național. În unele state, faptele contravenționale, numite „microcrime”, se examinează în procedura penală și suportă consecințe de ordin penal. În alte state, inclusiv în Republica Moldova, faptele contravenționale sunt constatate și examinate/soluționate doar în procedură contravențională în conformitate cu prevederile Codului contravențional.

Prin activitatea de combatere a contravenționalității concepem o totalitate de măsuri juridico-contravenționale, adoptate de autoritățile competente ale statului, în temeiul legii, pentru realizarea scopului procesului contravențional, și anume – constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvârșirea contravenției, astfel ca orice persoană care a săvârșit o contravenție să fie sancționată contravențional, potrivit vinovăției sale, și, respectiv, nicio persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere contravențională. Sancțiunea contravențională reprezintă o măsură de constrângere și resocializare, care se aplică contravenientului în scopul îndreptării acestuia și prevenirii săvârșirii contravențiilor.

Activitatea de prevenire a contravenționalității exprimă preîntâmpinarea săvârșirii acelor acțiuni sau inacțiuni umane, pe care societatea le consideră dăunătoare pentru valorile sale, din care motiv aceste comportamente au fost sancționate de legea contravențională.

În acest context, pentru realizarea acestor două deziderate legiuitorul a stabilit autorităților sale competente atribuția de a constata, examina, soluționa și a aplica sancțiuni persoanelor care încălcă preceptele normelor

contravenționale, prin reprezentanți delegați, care poartă denumirea de agent constator. Conform art.385 alin.(1) Cod contravențional, „Agentul constator este reprezentantul autorității publice care soluționează, în limitele competenței sale, cauza contravențională... Este desemnat ca agent constator funcționarul din autoritățile indicate la art.400–423¹⁰ Cod contravențional, împuternicit cu atribuții de constatare a contravenției și/ sau de sancționare”.

Rezultate și discuții

Prezentul material se referă la soluționarea contravențiilor de agentul constator stabilit conform art.407 Cod contravențional – „Organele de specialitate în domeniul transporturilor”, în particular de către autoritatea administrativă în domeniul transportului rutier – „Agenția Națională Transport Auto”, după cum urmează:

„(1) Contravențiile prevăzute la art.84, art.197 alin.(1)–(10), (12)–(29), art.198–200¹, 204, 206, 207, 221¹, 224, art.273 pct.1), 2), 4), 6), 10)–13), art.278–281, art.283 alin.(1) și art.344 se constată de către organele de specialitate ale administrației publice în domeniul transportului rutier, electric, feroviar și naval, conform tipului de transport corespunzător competenței.

(2) Sunt în drept să constate contravenții și să examineze cauze contravenționale, să aplice măsuri procesuale de constrângere și sancțiuni în limitele competenței:

a) în transportul rutier și electric – șefii serviciilor abilitate cu funcții de control și adjuncții lor, precum și inspectorii abilitați cu funcții de control...” [1].

Astfel, autoritatea statului care asigură implementarea documentelor de politici publice și a strategiilor naționale de dezvoltare în domeniul transporturilor rutiere verifică și supraveghează respectarea legislației naționale și internaționale în domeniu de către operatorii de transport rutier și de întreprinderile care desfășoară activități conexe transportului rutier este Agenția Națională Transport Auto (din prevederile art.8 din Codul transporturilor rutiere) [2] (în continuare – ANTA), care reprezintă subiectul de interes în corelație cu atribuțiile de combatere a contravenționalității. ANTA este o autoritate administrativă din subordinea Ministerului Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova.

Codul transporturilor rutiere stabilește la art.9 alin.(2) lit.a) că una dintre atribuțiile principale ale ANTA este *aplicarea sancțiunilor contravenționale*, în limitele competențelor sale, conform prevederilor legii [2]. Aceeași competență întâlnim la art.148 alin.(2) din Codul transporturilor rutiere: „Inspectorii Agenției sunt abilitați să exercite controlul respectării reglementărilor din domeniul transporturilor rutiere și să *aplice sancțiuni contravenționale* ce țin de acest domeniu prevăzute de Codul contravențional”; ea reiese, inclusiv, din conținutul pct.7 alin.(28) din Regulamentul ANTA, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.539 din 23.04.2008 [3]. Dar, imediat apare întrebarea: cine atunci constată contravențiile? Desigur că tot ANTA! Probabil, legiuitorul subînțelege prin aplicarea sancțiunilor și competența de constatare a contravențiilor și de examinare a cazurilor, deși sunt etape absolut diferite ale procesului contravențional. Astfel, s-ar cere completarea lit.a) cu sintagmele: „constată contravenții, examinează” și „aplică sancțiuni contravenționale”, coroborând norma dată cu prevederile art.407 Cod contravențional. Procesul contravențional în cazul dat, reieșind din competențele funcționale ale ANTA atribuite prin lege, presupune o activitate mult mai largă decât aplicarea sancțiunilor, și anume – constatarea faptei, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, aplicarea sancțiunilor. În condițiile în care la art.15, 151 din Codul transporturilor rutiere întâlnim și competențe de constatare a abaterilor.

În scopul punerii în aplicare a prevederilor menționate *supra*, la nivelul ANTA au fost elaborate și puse în aplicare un șir de acte procesuale contravenționale, după cum urmează. La 14.12.2017, prin ordinul ANTA nr.83 a fost aprobat modelul „Procesului-verbal cu privire la contravenție”, adaptat domeniului transporturi rutiere și regulamentul de punere în aplicare. Totodată, prin același ordin nr.83 din 14.12.2017 au fost aprobate formularul „Procesului-verbal cu privire la contravenție”, modelul „Procesului-verbal de reținere a plăcuțelor cu numărul de înmatriculare și a certificatului de înmatriculare” și al „Procesului-verbal privind controlul sarcinii pe osie” și „Bonul de cântărire”. Ulterior, prin ordinul ANTA nr.236 din 29.07.2019 a fost aprobat formularul „Deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator”. Iar prin ordinul ANTA nr.415 din 22.12.2020 a fost aprobat formularul „Deciziei agentului constator privind încetarea procesului contravențional” [4–6]. De menționat că conținutul formularelor prezentate este actualizat și cuprinde acele elemente de structură impuse față de astfel de acte procesuale, adaptate corespunzător domeniului transporturi rutiere. Cu toate acestea, se recomandă aprobarea unui formular suplimentar, reieșind din prevederile art.447¹ alin.(3) Cod contravențional – Decizia asupra cauzei contravenționale – un model simplificat de act procesual contravențional cu privire la constatarea contravențiilor.

În același context, reiterăm prevederile art.407 alin.(2) Cod contravențional, prin care sunt menționate expres categoriile de funcționari din cadrul ANTA care au dreptul să constate contravenții și să examineze cauze contravenționale, să aplice măsuri procesuale de constrângere și sancțiuni în limitele competenței – *șefii serviciilor abilitate cu funcții de control și adjuncții lor, precum și inspectorii abilitați cu funcții de control*. După care, art.407 alin.(6) Cod contravențional face referință la competența acestor funcționari – *de constatare și examinare a contravențiilor* prevăzute la art.84, art.273 pct.1), 2), 4), 6), 10)–13), art.278–281, art.283 alin.(1) și art.344, săvârșite în domeniile de activitate ce țin de competența lor. Adică, unul și același funcționar desemnat din cadrul ANTA constată fapta contravențională și aplică sancțiunea. În literatura de specialitate autohtonă există păreri împărțite cu privire la această prevedere (nu neapărat în cazul competenței exclusive a ANTA). De exemplu, opinia expusă de A.Crețu în teza de doctor *Procedura contravențională în cazurile de comitere a contravențiilor ecologice*: „În situația dată este destul de greu de asigurat imparțialitatea agentului constator la examinarea cazului și, semantic, termenul „agent constator” presupune împuterniciri și competențe de constatare, dar nu și de aplicare a sancțiunii”. Există o doză mare de adevăr în această afirmație, doar că în condițiile actuale riscăm să dublăm sau chiar să triplăm numărul dosarelor aflate pe rol în instanțele de judecată, respectiv imposibilitatea de a asigura caracterul imediat al reacției statului la abaterile contravenționale, totodată examinarea în limita termenului de prescripție stabilit. Mai mult ca atât, n-ar trebui încărcate instanțele de judecată cu dosare pentru examinarea abaterilor neînsemnate de lege, care au un pericol redus pentru societate. O soluție propusă, în acest sens, ar putea fi redenumirea funcționarului desemnat din cadrul autorității care examinează cauza și aplică sancțiunea: din agent constator în „agent contravențional”. Este un punct de vedere relevat anterior într-o altă lucrare, cu privire la constatarea și examinarea contravențiilor de către Centrul Național Anticorupție.

Apoi, din dispoziția de la alin.(1) și (6) art.407 Cod contravențional observăm două categorii distincte de competențe. La alin.(1) legiuitorul se referă doar la constatarea contravențiilor, pe când la alin.(6) – la constatarea și examinarea contravențiilor. La prima vedere s-ar părea că sunt competențe materiale diferite, în cazul alin.(1) – *doar să constate contravențiile* și să expedieze materialele pentru examinare după competență, iar la alin.(6) – *să constate contravențiile și să examineze cazurile*, respectiv să aplice sancțiuni. Dacă nu ne loveam de „metehnele” Codului contravențional de la art.374 și art.440 cu privire la constatarea contravențiilor, care se contrazic unul pe altul, era totul limpede. Însă, potrivit art.374 alin.(2) Cod contravențional, „Procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților și a altor persoane titulare de drepturi și de obligații, având ca scop constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvârșirea contravenției”. Atenție! Legiuitorul relevă trei faze ale procesului contravențional: constatarea contravenției, examinarea cauzei contravenționale, soluționarea cauzei contravenționale (inclusiv aplicarea sancțiunii contravenționale). Aproape aceeași reglementare întâlnim și la art.399 alin.(2) Cod contravențional: „Agentul constator poate constata contravenții ale căror constatare, soluționare și sancționare sunt atribuite competenței unor alte organe”; deci, sunt mai multe faze. La rândul său, art.440 alin.(1) Cod contravențional definește constatarea faptei contravenționale ca fiind „activitatea, desfășurată de agentul constator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.” Din această prevedere reiese, de fapt, inversul: că constatarea contravenției este ceva mult mai larg și include colectarea și administrarea probelor, emiterea deciziei, procesului-verbal și aplicarea sancțiunii contravenționale.

Suntem de părere că există totuși o distincție între termenii constatare, examinare, soluționare și sancționare; fără îndoială, aceștia au un conținut juridic diferit și reprezintă faze aparte ale procesului contravențional. O părere asemănătoare, în acest sens, are și cercetătorul autohton dr., conf.univ. Sergiu Furdui, ex-judecător, citat de Adrian Crețu, care identifică constatarea cazului contravențional ca fiind „acea activitate desfășurată de organele special abilitate pentru colectarea și verificarea probelor necesare cu privire la existența contravenției, la identificarea făptuitorilor și la stabilirea răspunderii acestora în vederea transmiterii materialelor privind cazul contravențional spre examinare organului împuternicit să-l examineze” [7, p.194; 8, p.89-90].

Potrivit Dicționarului Explicativ al Limbii Române, a constata înseamnă „a stabili situația sau starea unui lucru, existența unui fapt, a unui adevăr” [9].

Constatarea faptelor contravenționale ar trebui să se identifice ca prima fază a procesului contravențional, unde autoritatea competentă a statului are misiunea de a stabili dacă acțiunea/ inacțiunea comisă este sau nu este contravenție și încadrarea ei într-o anumită normă materială a dreptului contravențional, apoi trecerea succesivă la celelalte faze. Constatarea contravenției este actul premergător examinării cazului contravențional și nicidecum nu putem accepta formularea în care este acum redată de Codul contravențional, art.440 alin.(1). Împărtășim ideea reformulării acestui articol, urmând a fi redat după cum urmează: „Constatarea contravențiilor este activitatea desfășurată de autoritățile competente ale statului privind identificarea prezenței faptei ilicite, colectarea și administrarea probelor privind existența contravenției, precum și încadrarea juridică a faptei într-o normă materială contravențională și întocmirea actului procesual contravențional”. Colectarea și administrarea probelor privind existența contravenției se realizează în condițiile stabilite de art.425 Cod contravențional, potrivit căruia probele sunt elemente dobândite, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea faptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

În aceeași ipostază este foarte important să facem distincție între constatarea contravenției ca fază a procesului contravențional și constatarea ca act de procedură contravențională, care poate fi realizată în cadrul oricărei faze a procesului contravențional (atât la faza de constatare, cât și de examinare, soluționare și chiar de sancționare).

Revenind la prevederile art.407 alin.(1), (6) Cod contravențional, cu privire la competențele ANTA, acestea trebuie interpretate prin prisma art.374, 385 și 399 Cod contravențional, care stabilesc limitele competenței agentului constator la constatarea contravențiilor, examinarea și soluționarea cauzei (sancționarea). În pofida faptului că ANTA își poate justifica din punct de vedere juridic competența de constatare a contravențiilor și de examinare a cauzelor stipulate la art.407 alin.(1) Cod contravențional, făcând trimitere la art.440 alin.(1), care nu este o soluție, totuși se cere completarea art.407 alin.(1) cu sintagma: „examinarea cauzelor”, astfel încât pentru viitor să se evite posibile ambiguități și confuzii în legătură cu competența materială a funcționarilor. Mai mult ca atât, dacă ar fi să ne limităm doar la competența de constatare stabilită la art.407 alin.(1), atunci rămâne și mai confuză întrebarea: cine examinează cauzele și aplică sancțiuni? Pentru unele categorii de contravenții este prevăzută, inclusiv, competența poliției de examinare (de exemplu, la art.197 alin.(1)–(4), (9), (11)–(13), (15), (16), (22)); dar cum rămâne cu celelalte componente contravenționale, cine le examinează? Sau doar bifăm că le-am constatat pentru statistică? (de exemplu, restul alineatelor de la art.197 Cod contravențional cine le examinează?). De aceea, trebuie făcută claritate în Codul contravențional cu privire la competența funcțională a agenților constatori din cadrul ANTA la constatarea contravențiilor și la examinarea, soluționarea cauzelor.

Potrivit informațiilor statistice prezentate de ANTA, în cursul ultimilor trei ani au fost întocmite 15842 de procese-verbale cu privire la contravenție, dintre care 6093 în 2018, 5423 în 2019, 4326 în 2020. În majoritatea cazurilor funcționarii desemnați au aplicat sancțiunea amenzii și doar în 28 de cazuri nu a fost aplicată sancțiunea.

Pe categorii de contravenții, cele mai multe procese-verbale au fost încheiate pentru faptele prevăzute la art.197 alin.(5) Cod contravențional „Efectuarea transportului rutier de persoane și/sau mărfuri fără a deține actele permise și/sau documentele de transport specifice tipului de transport rutier efectuat” (în anul 2018 – 950 de procese-verbale, în 2019 – 1136 de procese-verbale și în 2020 – 920 de procese-verbale), la art.197 alin.(7) Cod contravențional „Efectuarea transportului rutier de persoane și/sau mărfuri, contra cost, în lipsa, la bordul vehiculului rutier, a actelor permise sau a documentelor de transport specifice tipului de transport rutier efectuat atunci când deținerea lor la bord este prevăzută de legislația în vigoare sau necompletarea lor” (în anul 2018 – 1097 de procese-verbale, în 2019 – 622 de procese-verbale și în 2020 – 395 de procese-verbale), la art.200 alin.(1) Cod contravențional „Încălcarea regulilor traficului de încărcături de mare gabarit sau supragrele cu vehicule” (în anul 2018 – 451 de procese-verbale, în 2019 – 379 de procese-verbale și în 2020 – 425 de procese-verbale), la art.204 alin.(7) Cod contravențional „Omiterea eliberării pe traseu a biletului de călătorie în transportul urban în comun ori în transportul rutier de persoane prin servicii regulate de către conducătorul mijlocului de transport sau de către persoana responsabilă de taxarea călătoriei” (în anul 2018 – 973 de procese-verbale, în 2019 – 654 de procese-verbale și în 2020 – 58 de procese-verbale) [10, 12].

În afară de atribuțiile de soluționare a cauzelor contravenționale, ANTA realizează măsuri de prevenire a contravențiilor, prin elaborarea și difuzarea materialelor informative, ghidurilor de îndrumare pentru funcționari de diferite niveluri, precum și plasarea pe pagina web a instituției a secțiunilor dedicate preîntâmpinării

ilicitului. Pe parcursul anului 2020 de către CNA au fost realizate instruirii de scurtă durată de perfecționare, atestare profesională pentru agenții publici din cadrul ANTA, pentru operatorii de transport, ședințe de informare pentru funcționarii desemnați cu funcții de control ș.a. [12].

Concluzii

Rolul agentului constator din cadrul autorităților competente ale statului, în cazul materialului nostru – ANTA, este de a întreprinde absolut toate acțiunile necesare și legale pentru a identifica existența cazului de comitere a contravenției pe domeniul de competență, de a administra probele care să dovedească comiterea faptei date și de a identifica persoana vinovată. În acest sens, ANTA are nobila misiune de a asigura realizarea drepturilor și intereselor legitime ale oamenilor. Orice abatere de la normele de conviețuire socială trebuie să fie imediat tratată cu o reacție de constrângere din partea statului, reiterăm – în cadrul unui proces legal. În acest scop, la nivelul ANTA au fost elaborate instrucțiuni metodice, proceduri instituțional-operaționale despre „cum să acționeze agentul constator, ce trebuie să facă reprezentantul autorității”, pentru a da apreciere corectă și obiectivă contravenției și pentru a preveni comiterea de noi fapte.

Sanționarea contravențională este fundamentală în prevenirea și combaterea faptelor care contravin normelor stabilite. ANTA, la fel ca și alte autorități competente ale statului, trebuie să conștientizeze care anume este rolul ei în prevenirea și combaterea acestor fapte cu grad redus de pericol social și, respectiv, în găsirea unor pârghii adecvate pentru eficiența realizării scopului preventiv și represiv pentru care au fost aplicate. Admitem una dintre cele mai importante faze ale procesului contravențional, care, în practică, trebuie să recunoaștem, are o eficiență scăzută, fie din cauza frământărilor social-economice sau politice din țară, fie din lipsa de mecanisme de punere în executare a lor. Nu este suficient ca agentul constator să stabilească contravenția și să întocmească procesul-verbal, mai este nevoie ca „contravenientul să fie pus la respect” în măsura în care să nu mai comită astfel de fapte.

Referințe:

1. Codul contravențional al Republicii Moldova din 24.10.2008. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* 2009, nr.3-6/15. Republicat în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2017, nr.78-84.
2. Codul transporturilor rutiere din 17.04.2014. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2014, nr.247-248.
3. Regulamentul Agenției Naționale Transport Auto, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.539 din 23.04.2008. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2008, nr.82/521.
4. Ordinul ANTA nr.83 din 14.12.2017 cu privire la aprobarea formularului „Procesului-verbal cu privire la contravenție”, „Procesului-verbal de reținere a plăcuțelor cu numărul de înmatriculare și a certificatului de înmatriculare”, „Procesului-verbal privind controlul sarcinii pe osie” și „Bonul de cântărire”.
5. Ordinul ANTA nr.236 din 29.07.2019 cu privire la aprobarea formularului „Deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator”.
6. Ordinul ANTA nr.415 din 22.12.2020 cu privire la aprobarea formularului „Deciziei agentului constator privind încetarea procesului contravențional”.
7. FURDUI, S. *Dreptul Contravențional*. Chișinău: Cartier, 2005.
8. CREȚU, A. *Procedura contravențională în cazurile de comitere a contravențiilor ecologice*: Teză de doctor în drept. Chișinău, 2017// a se vedea http://www.cnaa.md/files/theses/2017/52225/cretu-andrian_thesis.pdf, [Accesat: 26.04.2021].
9. Dicționar Explicativ al Limbii Române. București, 2009.
10. Raport de activitate al Agenției Naționale Transport Auto pentru anul 2020// a se vedea <https://anta.gov.md/sites/default/files/document/attachments/Raport%20cu%20privire%20la%20activitatea%20Autoritatii%20Administrative%20E2%80%9EAgen%20C5%A3ia%20Na%20C5%A3ional%20Transport%20Auto%20pe%20perioada%20anului%202020.pdf>, [Accesat: la 26.04.2021].
11. Legea nr.131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2012, nr.181-184.
12. Pagini web consultate: www.anta.gov.md, www.statistica.md, [Accesat: 26.04.2021].

Notă: Articolul a fost elaborat în cadrul Proiectului Instituțional *Modernizarea mecanismelor de guvernare axate pe protecția drepturilor omului*, cifrul 20.80009.1606.15

Date despre autor:

Oleg PANTEA, doctor, conferențiar universitar, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova.

E-mail: panteaoleg@gmail.com

ORCID: 0000-0002-8790-5472

Prezentat la 12.05.2021